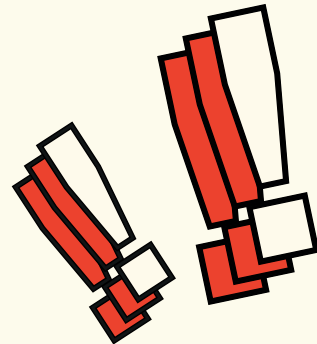

LHV Noortepank
esitleb:

Kuidas mitte olla vaene?

ostude kursus

Mis on emotsiooniosustud?

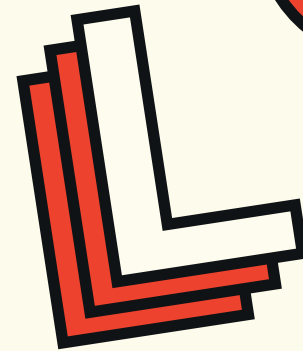
Emotsiooniosustud on planeerimata ostud, mida teed ilma, et oleksid enne rahalist väljaminekut tõsiselt kaalunud ja mõelnud, kas tegemist on hädavajaliku ning parima võimaliku ostuotsusega.

Ühtlasi on emotsiooniosustud üks peamisi põhjuseid, miks paljud eestlased palgapäevast palgapäevani elavad – neil puudub oma kulutuste üle kontroll.

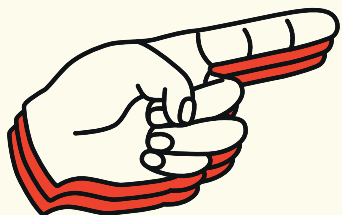

Kõlab tuttavalt, eks!

Aga kuidas
emotsioonioskuste
tegemist vältida
ja oma **kulutused**
kontrolli alla saada?

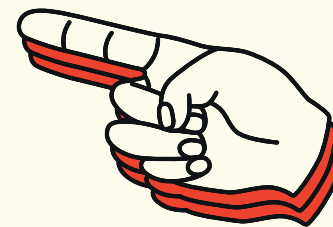

Samm nr **1** loo suuremate ostude jaoks eraldi säästukonto

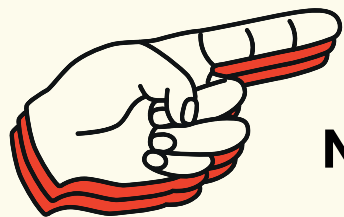

Nagu taskuraha kursusel õpetasime, on nii ootamatusteks kui suuremateks ostudeks **tark koguda ette**.

Nii väldid olukorda, kus avastad, et **säästmiseks plaanitud raha** enam lihtsalt pole ja kuu lõpuks on näpud nii põhjas, et **vajalike ostude** jaoks raha ei jagugi.

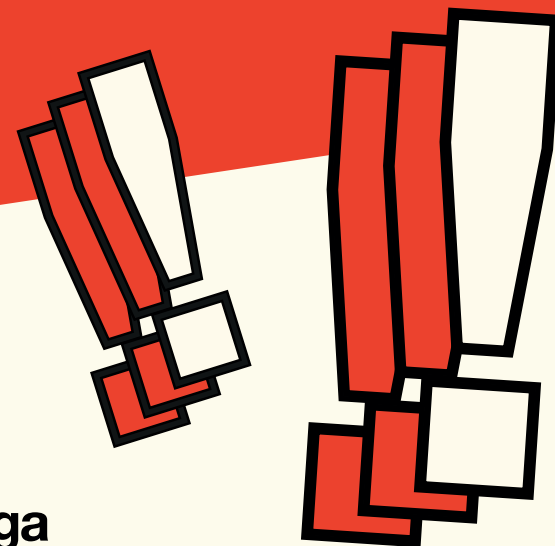
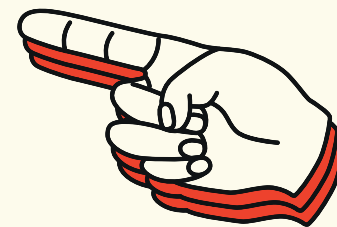
Samm nr **2** pane taskuraha saamisel esimese asjana osa rahast kõrvale

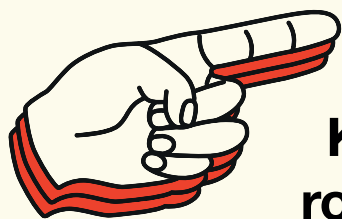
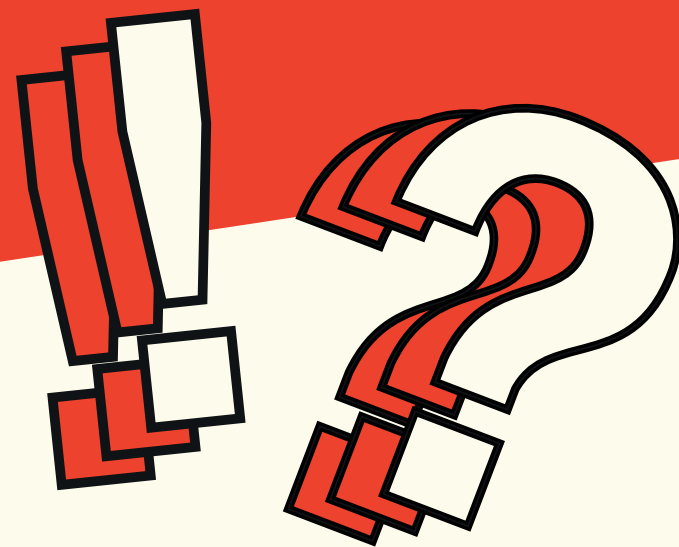
Põhireegel: pane esimesena alati taskuraha või palga saamisel planeeritud eurod enda **säästu- ja/või unistustekontole**. Nii ei teki kiusatust seda raha hoopis mõne ostu hetkel hea ideena tunduva, aga tegelikkuses ebavajaliku asja ostmiseks kulutada.

Kui rahanumber, mis pangakontol vastu vaatab, on väiksem, mõtled ilmselt enne kaks korda kui kulutama jooksed.

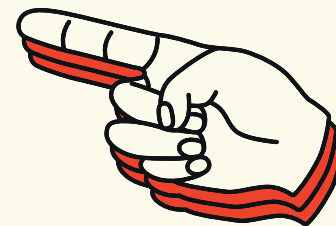

Samm nr **3** planeeri oma ostud ette

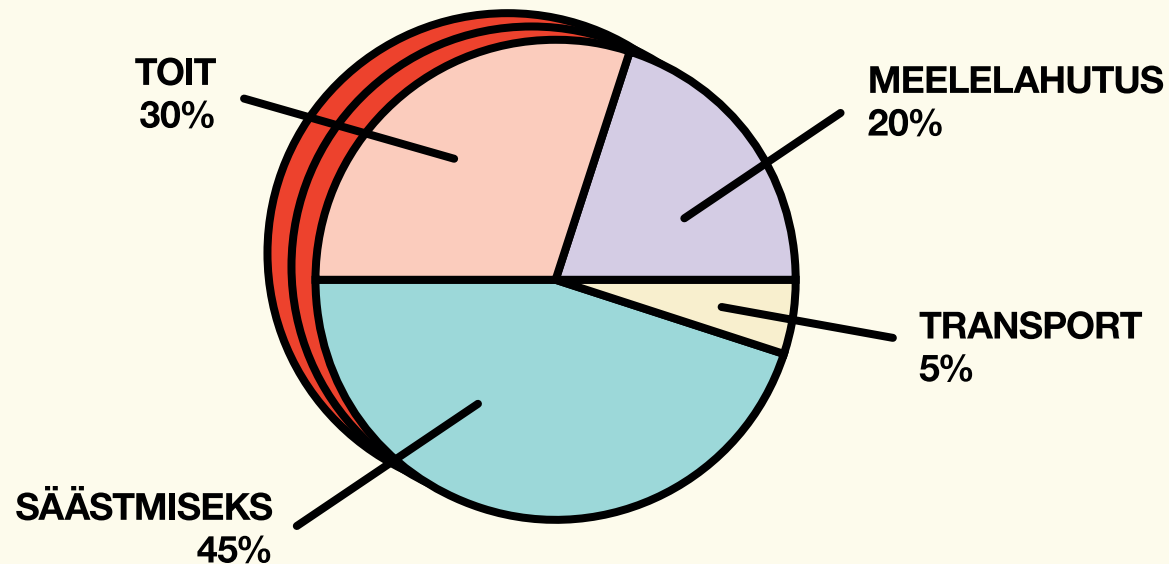
Loo endale süsteem, mille järgi **planeerid oma järgmise kuu kulutused ette**. Abiks on möödunud kuu eelarve kuludest ja tuludest. Kuna iga kuu on erinev (detsembris kulutad näiteks jõulukinkide ostmiseks rohkem raha), siis suhtu sinagi oma eelarve planeerimisse kuupõhiselt ja ausalt. Pea meeles, et **üle oma võimete elamine pole teema!**

Teine võimalus on oma järgmise kuu kulud **protsentuaalselt planeerida**, st kui suure osa oma taskurahast säästad, kulutad toidule, meelelahutusele või muule taolisele.

Samm nr 3 planeeri oma ostud ette

kulude protsentuaalne planeerimine

ülesanne

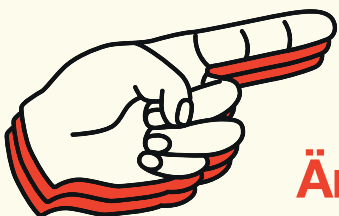
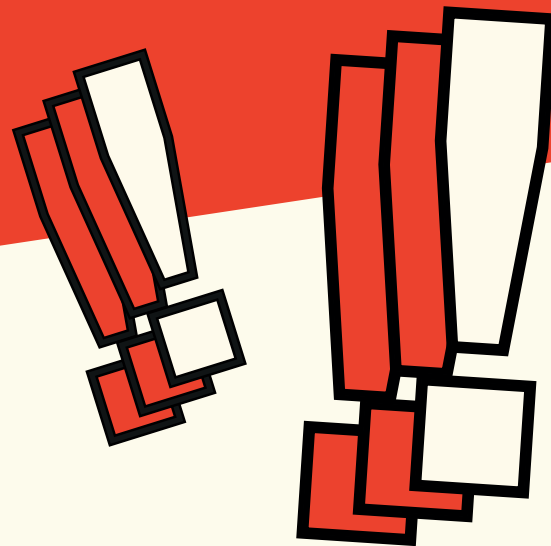
Mõtle välja ja pane kirja, kui suure summa järgmisel nädalal või kuul lihtsalt kulutamiseks endale lubada saad.

Lisa see oma eelarvele.

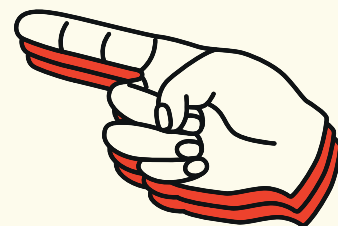
Nii saad tasapisi ostude planeerimist harjutada ja ei pea kohe kõikidest „sest, et lihtsalt tahan“ ostudest loobuma.

Samm nr **4** ära maksa täishinda

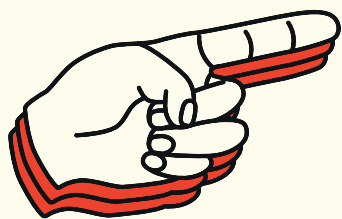
Allahindlused on su sõbrad, sest siis saad oma ostud teha vähem kulutades vähem eurosid.

Ära osta asju keset hooaega. Paljud asjad on hooajavälisel ajal palju odavamad. Näiteks jalgratta saad ilmselt sügisel parema hinnaga kui kevadel.

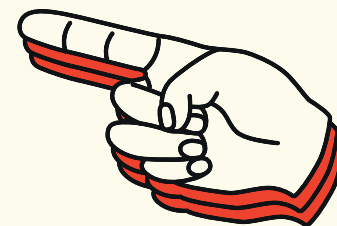
Kui soovid, et planeet kestaks ja tahad teha väiksema rohelise jalajäljega otsuseid, siis mõtle oma ostud hoolikalt läbi ja **eelista taaskasutust**. Kõige kestlikum lahendus on muidugi iga riideese kanda ribadeks ja loobuda üldse emotsiooniosadest.

Samm nr **5** mõtle oma ostud hoolikalt läbi

Ära osta asju, mida sul vaja pole.
Nii lihtne ongi!

Tuleta endale enne iga planeerimata ostu tegemist meelde, mis on sinu **unistused või rahalised eesmärgid**, mille nimel raha kogud. See aitab sul oma oste kriitiliselt hinnata, sest isegi ostmata jäetud 2-eurone kohv aitab sind 100, 200 euro või hoopis suurema summa säästmisele lähemale.

Emotsioonioskuste vältimiseks tee näiteks nii:

arvuta ostu hind **päeva taskurahaks**
või **töötundideks** ümber ja mõtle, kas
see on ikka neid eurosid väärt

tee ostu **plusside ja miinuste tabel**.
Kui miinuseid on rohkem, ei ole sul
seda asja ilmselgelt vaja.

lükka ostu edasi
vähemalt 48 tundi

jäta pangakaart koju, kui tead,
et sul vajalikke oste pole vaja teha

ülesanne

Pane kirja oma kolm
viimast ostu ja mõtle
läbi, kas need olid
ikka vajalikud?

Pea siis meeles, et **rahabossiks** saad kui:

1

kogud suuremate ostude
jaoks raha **eraldi kontole**

2

paned taskuraha saamisel
esimese asjana **säästudeks**
planeeritud raha kõrvale

3

planeerid oma
ostud ette

4

teed oste
allahindluste ajal

5

ei tee
emotsioonioste

lhv.ee/noor